

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Факультет документальних комунікацій та менеджменту
Кафедра документальних комунікацій і бібліотечної справи

**ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ДОКУМЕНТАЛЬНО-ІНФОРМАЦІЙНИХ
СИСТЕМ У СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНО-
КОМУНІКАЦІЙНОМУ СЕРЕДОВИЩІ**

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції

(м. Рівне, 10 лютого 2016 р.)

Рівне — 2016

Рекомендовано до опублікування кафедрою документальних
комунікацій і бібліотечної справи РДГУ
(протокол № 2 від 28 лютого 2016 р.)

Редакційна колегія: Г. В. Сілкова, Ж. В. Бабенко, М. С. Костенко,
Р. М. Крет

Загальна редакція М. С. Костенко
Науковий консультант Г. М. Швецова-Водка

УДК 002+01+02

П 78

Проблеми розвитку документально-інформаційних систем у сучасному інформаційно-комунікаційному середовищі : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Рівне, 10 лют. 2016 р.) / ред. кол.: Г. В. Сілкова, Ж. В. Бабенко, М. С. Костенко, Р. М. Крет ; за заг. ред. М. С. Костенко ; наук. консультант Г. М. Швецова-Водка ; Рівнен. держ. гуманітар. ун-т, каф. докум. комунікацій і бібл. справи. — Рівне : РДГУ, 2016. — 200 с.

Видання містить тези доповідей та повідомлення, подані на Всеукраїнську науково-практичну інтернет-конференцію «Проблеми розвитку документально-інформаційних систем у сучасному інформаційно-комунікаційному середовищі», організовану кафедрою документальних комунікацій і бібліотечної справи Рівненського державного гуманітарного університету. Матеріали збірника охоплюють широке коло проблем інформаційної сфери і суміжних галузей наукових знань.

Призначене для фахівців у сфері інформаційної діяльності.

Опубліковані матеріали відбивають точку зору авторів, яка не завжди збігається з думкою редакційної колегії. Відповідальність за наведені в публікаціях дані і точність цитувань несуть автори.

© Рівненський державний гуманітарний університет,
кафедра документальних комунікацій і бібліотечної справи, 2016

© Редакційна колегія збірника (укладання), 2016

© Автори статей, 2016

бібліографічній, науково-інформаційній діяльності та архівній справі. ЕД, за цією дефініцією, можна визначити як запис цифрової інформації. Цифрова інформація — це сукупність дискретних даних, зрозумілих лише апаратно-програмним засобам та недоступних для сприйняття людиною. Проте попри недоступність до людського сприйняття цифрова інформація є своєрідним джерелом даних для комп'ютерної техніки, що спонукає інформаційну систему до дій відтворення інформації у вигляді, доступному для сприйняття людиною. Тому запис цифрової інформації доцільно ототожнити з поняттям «файл», який електронно-обчислювальна техніка не тільки зчитує, а й починає відтворювати самостійно без участі користувача. Ключовою особливістю для виділення ЕД з усієї сукупності цифрових файлів є можливість їх візуалізації або аудіалізації для подальшого сприйняття людиною.

Отже, на нашу думку, ЕД — це запис цифрової інформації, що трансформується в доступну для сприйняття людиною форму. Юридичний статус ЕД визначатиметься його цільовим призначенням і формою його візуалізації, яка повинна відповідати нормативно визначеним характеристикам відповідного виду документа та переліком відповідних реквізитів.

УДК 321:351(477)

О. В. Крет

ОСОБЛИВОСТІ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОЇ СПІВПРАЦІ ДЕРЖАВНИХ СТРУКТУР УКРАЇНИ З ГРОМАДСЬКІСТЮ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ ВПРОВАДЖЕННЯ ТРАНСПАРЕНТНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

Процес інституалізації транспарентності державної влади (перетворення транспарентності державної влади у стійке, повторювальне, організаційно і процедурно оформлене явище, що відтворюється й інтегрується у політичну систему суспільства з допомогою системи принципів — прозорості, відкритості, гласності, публічності та підзвітності влади, що здатні діяти у напрямі задоволення відповідної громадської потреби) в Україні виражається у створенні різних структурних та організаційних форм і механізмів забезпечення транспарентності державної влади.

У владних структурах України сьогодні формується система органів, що реалізують транспарентність державної влади. Це інформаційні та інформаційно-аналітичні управління і служби, управління зі зв'язків з громадськістю і прес-служби з відповідним апаратом.

Аналіз інформаційно-комунікаційної діяльності центральних органів влади України показує, що тут існують служби, здатні забезпечити взаємодію влади та громадськості на принципах транспарентності, формуються відповідні процедури, норми і правила забезпечення відкритості, прозорості, гласності, публічності і підзвітності влади.

Сутність, структура, функції і характер діяльності підрозділів, здатних забезпечувати транспарентність відповідних владних структур, часто залежать як від особливостей інституту влади, його територіальної приналежності, так і від керівників, що очолюють ці структури.

Основні ролі, що виконуються відповідними структурними підрозділами в інформаційно-комунікаційній сфері зводяться загалом до кількох основних позицій: поширення інформації про владні структури; роль групового фасилітатора; роль збирача (узагальнювача) інформації (тобто роль інформаційного ресурсу для владної установи); роль речника, посередника; роль технічного ресурсу; «іміджмейкерська» роль (всі види діяльності, що впливають на громадську думку; «інформаційний шлюз»; «голос установи»); роль систематизатора, аналітика, ланцюжка, що поєднує владну установу з суспільством тощо.

Серед пріоритетних та важливих напрямів інформаційно-комунікаційної діяльності також виділяються такі: взаємодія з регіонами задля отримання інформації про діяльність органів влади; вивчення громадської думки з наступним урахуванням її в проектах рішень; вплив через громадськість та ЗМІ на прийняття законів і нормативно-правових актів у Верховній Раді; забезпечення внутрішніх комунікацій; залучення громадськості до практичних заходів установи; налагодження добрих стосунків з мас-медіа; інформування широких верств населення про існування таких проблем, з якими пов'язана діяльність установи; реагування на критичні публікації та виступи у ЗМІ; робота зі зверненнями громадян; розвиток правової свідомості громадськості з питань роботи установи; розробка програми поліпшення іміджу установи на п'ять років; узгодження з центральними органами влади загальнонаціональної політики та напрямів діяльності щодо співпраці з громадськістю; участь у розробці та реалізації національних програм (наприклад, вступ до ЄС).

На жаль, на даний момент, загалом спроможність підрозділів центральних органів державної влади, що забезпечують зв'язки з громадськістю та ЗМІ, оцінюється як недостатня. Зокрема, це виявляється в наступному:

– основним напрямом роботи з громадськістю залишається інформування про діяльність і рішення органів виконавчої влади, тобто робота з громадськістю

здійснюється однобічно: інформація з установи потрапляє до громадськості, а отримання зворотного зв'язку та залучення громадськості до процесу прийняття рішень практично відсутні або існують у початковому, нерозвиненому стані;

– часто підпорядкованість підрозділів, які входять до управлінь аналітичної, інформаційної, організаційної роботи, внутрішньої політики або міжнародних зв'язків (тобто не за профілем роботи підрозділу зв'язків з громадськістю) не задовольняє потреб публічності;

– державні установи перманентно перебувають у процесі структурної реорганізації, зміни назв і визначення нового статусу інформаційних підрозділів;

– органи державної влади часто порушують інформаційне законодавство і не відповідають на інформаційні запити громадян.

Проте, підсумовуючи, варто констатувати, що позитивною тенденцією у створенні належного рівня інформаційно-комунікаційної діяльності державних структур України в напрямі забезпечення транспарентності державної влади є процес поступового формування процедур підготовки інформації владними установами для зовнішнього подання з врахуванням різних цільових аудиторій; критеріїв оцінки роботи підрозділів та роботи персоналу; принципів відбору працівників для роботи з громадськістю.

УДК 004.738.5

Р. М. Крет

ІНТЕРНЕТ ЯК ЗАСІБ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ

На межі тисячоліть світ став свідком безпрецедентного за своєю величиною прискореного розвитку нових інформаційних і комунікаційних технологій та все більш широкого їх використання стосовно нових потреб суспільства. Одним із головних проявів таких потреб було виникнення глобальної мережі Інтернет, стрімкий розвиток якого знайшов своє місце у всіх сферах життя.

В якості об'єкта дослідження Інтернет як інформаційно-комунікативний феномен являє собою інтерес для спеціалістів різноманітного профілю, а саме: соціологів, філософів, політологів, психологів та багатьох інших. Якщо говорити конкретно про науковців, які розглядають Інтернет як засіб комунікації, то це Е. Дайсон, Л. Землянова, Х. Рейнольд, Є. Вартанова, Г. Почепцов та інші. Політологів цікавлять питання створення і функціонування електронного урядування, роль Інтернету у політичній комунікації суспільства, використання Інтернету у політичному

ЗМІСТ

<i>ПЕРЕДНЄ СЛОВО</i>	3
<i>СЕКЦІЯ 1 ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ФАКТОР ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРОЦЕСІВ ДІЯЛЬНОСТІ ІНФОРМАЦІЙНИХ УСТАНОВ</i>	5
Бабенко Ж. В. Трансформація процесів інформаційної діяльності у сучасному інформаційно-комунікаційному середовищі	6
Бережна К. С. Організаційна структура публічних бібліотек України в умовах інформатизації.....	9
Біловус Г. Г. Краєзнавчий довідково-бібліографічний апарат: традиції та інновації (за матеріалами фахової періодики 2000—2014 рр.)	11
Мар’їна О. Ю. Віртуалізація інформаційних продуктів бібліотек.....	14
Моторна Н. І. Просування інформаційних продуктів та послуг у сучасному інформаційно-комунікаційному просторі.....	16
Николишин С. М. Масова робота бібліотеки у сучасному інформаційно-комунікаційному середовищі	21
Пасічник Л. П. Бібліографічний облік і пошук промислових каталогів	23
Пересунько С. С. Бібліотека як складова інформаційно-комунікаційного простору	25
Промська О. Л. Електронні біографічні ресурси Рівненської обласної універсальної наукової бібліотеки	27
Степко О. М. Використання інформаційних технологій бібліотекою ООН імені Дага Хаммаршельда.....	29
Трачук Л. Ф. Користувачі як співтворці електронних бібліотек: зарубіжний досвід.....	32
Шитикова Т. Н., Матвеева Е. В., Юнаковская В. В. Университетская библиотека: новый этап в информационном обслуживании пользователей	33
<i>СЕКЦІЯ 2 РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ БІБЛІОТЕК В УМОВАХ ВЕБ-СЕРЕДОВИЩА</i>	37
Костенко М. С. Сайти обласних універсальних наукових бібліотек Західного регіону України в системі засобів інформаційного забезпечення культури і мистецтва	38
Нефедов К. Ю. Електронні бази даних античних текстів як інформаційний ресурс	40
Польова Т. В. Автоматизовані технології отримання наукової інформації	42
Постельжук О. М. Веб-сайт Дубенської центральної районної бібліотеки у віртуальному інформаційному просторі	44
Рибачук Н. В. Шляхи використання інформаційних ресурсів Волинської державної обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Олени Пчілки в умовах розвитку веб-середовища.....	46
Смолій С. І. Інтернет-технології як чинник трансформації процесів інформаційної роботи.....	48
Соколовська Т. Б. Трансформаційні процеси в інформаційному середовищі бібліотеки	52
Чорній В. І. Шляхи підвищення ефективності використання інформаційних ресурсів бібліотечних установ в умовах розвитку веб-середовища	54
Шилюк О. І. Вплив веб-середовища на розвиток інформаційного потенціалу бібліотеки	56

Яцечко-Блаженко Т. В. Польські інформаційні ресурси з пошуку генеалогічної інформації.....	58
СЕКЦІЯ 3 УПРАВЛІННЯ ДОКУМЕНТАЦІЄЮ У СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОМУ ПРОСТОРИ.....	61
Бричник Ю. В., Шпортько О. В. Автоматизація постановки на контроль періодично виконуваних документів.....	62
Литвинська С. В., Білоус Ю. В. Функціонування автоматизованої системи діловодства Верховного Суду України	64
Прігунов О. В., Щєбивок Н. В. Зберігання документів у сучасному інформаційно-комунікаційному просторі.....	66
Щєрбіна О. С., Гаврилюк Л. Б. Автоматизація управління документованою інформацією.....	68
Щєрбіна О. С., Поліщук Н. Л. Вплив інформаційних ресурсів на забезпечення розвитку і безпеки підприємства.....	70
СЕКЦІЯ 4 ФАХОВА ПІДГОТОВКА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТА БІБЛІОТЕЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ В УМОВАХ ЗМІН ІНФОРМАЦІЙНОЇ СФЕРИ СУСПІЛЬСТВА	73
Артюхова Л. В. Інноваційна діяльність у сучасних освітніх закладах культури: досвід, проблеми, перспективи	74
Артюхова Л. В. Реформування фахової підготовки інформаційних та бібліотечних працівників в умовах змін інформаційної сфери суспільства (з досвіду роботи викладачів циклової комісії бібліотечних дисциплін та діловодства Тульчинського училища культури).....	77
Бордюк В. М. Ефективність тренінгу офісного працівника.....	79
Ватковська М. Г. Дистанційна освіта в сучасному інформаційному просторі.....	83
Гадомська О. П. Інформаційні технології як засоби удосконалення підготовки фахівців документно-інформаційної сфери	85
Глазунова Л. В. Дистанційний курс «електронна бібліографія»: можливості професійного розвитку бібліотекарів-бібліографів України.....	87
Грабар Н. Г. Формування творчого потенціалу бібліотечних фахівців у інформаційно-комунікаційну добу.....	89
Демчина Л. І. Світовий досвід документологічної підготовки як компоненти бібліотечно-інформаційної освіти.....	92
Дєрбєньова Л. В. Документна лінгвістика у документно-інформаційній комунікації.....	95
Дікунова О. А. Інформаційно-технологічна підготовка у системі професійного розвитку фахівців бібліотеки вищого навчального закладу	97
Жук В. М. Роль дисципліни «паблік рілейшнз і бібліотека» в підготовці бібліотечних фахівців у Рівненському державному гуманітарному університеті	99
Заєрківна М. О. Маркетинговий консалтинг: сутність та загальна характеристика	101
Зозуля С. М. Формування професійних компетентностей бібліотечних працівників у контексті модернізації науково-інформаційної діяльності книгозбірень	103
Карнаух І. А. Бібліотечні працівники на дистанційних курсах Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» «куратор змісту».....	106
Карpenko O. O. Libraries as learning organizations for improving the effectiveness of the library management.....	109

Кондратюк М. М. Підвищення інформаційно-технологічної компетенції викладача дисциплін документно-комунікаційного циклу.....	111
Кухаренко А. Л. Бібліотека вищого навчального закладу — генератор світоглядних цінностей студентської молоді	113
Матвійчук О. Є. Підготовка та підвищення кваліфікації фахівців бібліотечної сфери в Київському університеті імені Бориса Грінченка	115
Мельник С. М. Этическая составляющая профессиональной деятельности современного специалиста-документоведа.....	117
Мірошниченко А. А. Особливості віддаленого доступу до знань.....	120
Парафійник Н. І. Інформаційно-аналітичні практики як складова фахової підготовки інформаційних та бібліотечних спеціалістів	122
Польова Т. В. Сучасні принципи формування інформаційного забезпечення наукових досліджень	124
Попчук О. В. Поєднання теоретичного та практичного аспектів у формуванні професійної культури майбутніх документознавців	126
Попчук Н. М. Електронна база даних щодо якості освіти у вищому навчальному закладі	128
Сілкова Г. В. Інформаційна, бібліотечна та архівна справа: нова спеціальність чи модифікація існуючих професійних компетенцій?.....	130
Соляник А. А. Зміст інваріантної частини освітньо-професійної програми підготовки бакалавра та магістра зі спеціальності 029 «інформаційна, бібліотечна та архівна справа»	133
Татакі О. О. Комп'ютерно-орієнтоване навчальне середовище як засіб модернізації вищої освіти	136
Ткаченко О. О. Основні складові категорії позиціонування.....	138
Томчик В. О. Інформаційні технології як засоби удосконалення підготовки фахівців документно-інформаційної сфери.....	140
Черніговець Т. І. Інтерактивні методи — важливий чинник оптимізації професійної підготовки офісних працівників у вищому навчальному закладі	143
Якубовська М. Г. Ефективні засоби навчання риторики (з досвіду викладання дисципліни майбутнім фахівцям із документознавства та інформаційної діяльності).....	145
СЕКЦІЯ 5 СОЦІАЛЬНО-КОМУНІКАЦІЙНІ АСПЕКТИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	148
Анісімова О. М., Сумарук Н. Ю. Розбудова електронної взаємодії для ефективного функціонування органів місцевого самоврядування	149
Бережняк О. В. Видання зарубіжної художньої літератури в Україні у 2001—2010 рр. (за результатами бібліометричного аналізу)	151
Бурківська Л. Ю., Григораш С. М. Соціальна проблематика регіональної преси	153
Бучковська О. Ю. Культурна комунікація як компонент культурного розвитку людини	156
Волинець В. О. Мультимедіа як феномен культури.....	158
Карпюк Д. В. Визначення поняття «електронний документ»: український досвід.....	160
Крет О. В. Особливості інформаційно-комунікаційної співпраці державних структур України з громадськістю щодо забезпечення процесу впровадження транспарентності державної влади	162

Крет Р. М. Інтернет як засіб масової комунікації	164
Кукушкін О. М. Аналіз стану рекламно-комунікаційного ринку України у 2013—2015 роках та перспективи його розвитку в 2016 році	166
Мельник С. П. Про особливості міфологічного маніпулювання в агітаційно-пропагандистській діяльності (на прикладі використання міфообразів).....	169
М'якота А. Р. Віртуальний тур як інноваційний метод презентаційної діяльності вищого навчального закладу.....	172
Петренко О. В. Статистика друку дитячої книги в Україні у другій половині XIX — на початку XX ст.....	174
Рабчун І. В., Рабчун О. С., Товт І. С. Організація інформаційних систем у віртуальному середовищі	180
Трач Ю. В. Дослідження молодіжних субкультур як один із пріоритетних напрямів у культурології.....	181
Швецова-Водка Г. М. Дискусійні питання визначення функцій документа.....	183
Шлапак І. М. Науково-технічний переклад як різновид міжкультурної комунікації.....	185
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	188

Наукове видання

**ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ДОКУМЕНТАЛЬНО-ІНФОРМАЦІЙНИХ
СИСТЕМ У СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОМУ
СЕРЕДОВИЩІ**

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції

(м. Рівне, 10 лютого 2016 р.)

Редакційна колегія:

Г. В. Сілкова, Ж. В. Бабенко, М. С. Костенко, Р. М. Крет

Загальна редакція М. С. Костенко

Науковий консультант Г. М. Швецова-Водка

Відповідальна за випуск: Г. В. Сілкова

Підписано до друку 22.03.16

Формат 60x84/16

Умов. др. арк. 10,7. Тираж 100 прим.

Редакційно-видавничий відділ

Рівненського державного гуманітарного університету

33028, м. Рівне, вул. С. Бандери, 12